

TIN HOẠT ĐỘNG KHKT

TÀU KHOA HỌC PRILIV VÀ VIỆC TỔ CHỨC QUAN TRẮC THĂM KHÔNG TRÊN ĐÓ

KS. NGUYỄN LÃNG
Đài Cao không Trung ương

Liên Xô có nhiều đội tàu nghiên cứu khoa học ở từng vùng và khảo sát theo yêu cầu của các Viện nghiên cứu của toàn Liên bang.

Tàu Priliv là một trong đội tàu nghiên cứu khoa học của Viện nghiên cứu khoa học theo dõi thời tiết của vùng Viễn Đông Liên Xô. Tàu do Ba Lan đóng, trọng tải 4500 tấn, nó đã làm việc gần 20 năm nay và đã đi khắp bốn biển và cặp bến bờ của năm châu. Tàu hoạt động chủ yếu ở vùng biển Thái Bình Dương và Đại Tây Dương. Một chuyến khảo sát của tàu có thể kéo dài từ 3 đến 6 tháng liền.

Trên tàu có các nhóm khoa học: Nhóm khí tượng biển, bức xạ mặt biển, bức xạ trên cao, thu ảnh vệ tinh về mây, thu bản đồ dự báo, dự báo thời tiết khu vực tàu hoạt động. Hải văn biển đo đạc các yếu tố vật lý biển như sóng, dòng chảy, truyền âm v.v.. đo đạc hóa biển và đo độ mặn nước biển ở từng độ sâu khác nhau v.v... Nhóm tên lửa khí tượng, tên lửa khí tượng được phóng lên theo yêu cầu nghiên cứu hoặc khảo sát tầng bình lưu của khí quyển với độ cao đạt được 100km, máy móc đo đạc các yếu tố khí tượng được lắp đặt trên phần đầu của tên lửa khí tượng, quá trình bay lên, máy có thể tự động ghi lại các trị số khí tượng và khi tên lửa rơi xuống (có dù bảo hiểm) người ta lấy lại các trị số khí tượng đã được máy ghi lại. Ngày nay do có nhiều tiến bộ về kỹ thuật thông tin nên máy đo đạc được có thể phát ngay về tàu để xử lý và ghi lại kết quả đo được.

Riêng nhóm khí tượng cao không: mỗi ngày có 2 obs quan trắc, vào lúc 0 giờ và 12 giờ GMT khi cần thiết theo yêu cầu nghiên cứu có thể thả thêm ca 6 và 18 giờ GMT. Tàu có thể vừa chạy vừa quan trắc và cũng có thể đứng tĩnh tại ở một vị trí tùy thuộc theo chương trình khảo sát (đợt tháng VII-87 tàu Priliv đứng tại điểm 13°N và 114°E).

Số liệu cao không là một trong những số liệu cơ bản nhất của kỳ khảo sát. Khác hoàn toàn với trạm thám không trên đất là sử dụng hydrô để thả bóng; tàu Priliv sử dụng helium nén (150 atm) để thả và bảo đảm an toàn (Helium đắt gấp 40 lần hydrô). Tàu có lồng chắn gió giữ bóng. Máy tính ICKRA-005 được chạy theo chương trình chuyên dụng cho máy thám không. Máy tự động quy toán và lập mã điện, lập BTK3. Mã điện được chuyển qua tổ thông tin liên lạc phát ngay về Viện Nghiên cứu thời tiết ở Viễn Đông Liên Xô và phát về Matxcova.

Số liệu BTK3 được đục lỗ và đưa vào băng từ lưu trữ khai thác sau.